

havde erfaret, hvorvidt Stemmer i Thinget maatte reise sig imod disse Forslag. Jeg skal holde mig dette efterrettelig, og kun, forsaavidt som enkelte Talere allerede ved den forrige Behandling udlode sig om Gjenstande, som jeg antog at høre til de enkelte Paragrapher, og forsaavidt som der er fremkommet Endringsforslag, skal jeg tillade mig at yttre mig angaaende disse Gjenstande. Hvad nu angaaer den første S, som først omhandles, da yttrede den ærede 5te Landstingsmand for første Valgkreds (Orsted), at han fandt Betænkelse ved, at Udvalget havde istedetfor „Halvdele“, som efter Udkastet udfordres for at de Hovrigjørende skulde kunne fremsætte Paastand om Hovriets Afløsning, foreslaaet dette forandret til en Trediedeel. Jeg tillod mig imidlertid at imødegaae dette, og skal heller ikke derved længere opholde mig. Det Samme gjælder om den anden Bemærkning, som af den samme ærede Landstingsmand blev fremsat til samme Paragraph, nemlig den, som gik ud paa, at det formeentlig skulde stride mod de Grundsetninger, som hidtil vare antagne i lignende Tilfælde, at Eieren af den Eiendom, hvoraf Hovet ydes, skulde være berettiget til at fordrø Afløsning. Jeg skal derfor, da jeg troer at have imødegaaet disse Grundringer allerede ved den forrige Behandling, ikke videre opholde mig derved.

Bertelsen: Med Hensyn til Gaardmands-Hovriets Afløsning, da var det blot et Par Ord, jeg skulde tillade mig at henstille til Thingets Bedømmelse, nemlig, om man ved Afløsningen vil beregne Arbeidet til den Pris, der gjælder paa den Tid, Afløsningen finder Sted, eller om der skal tages Hensyn . . . .

Formanden: Maa jeg gjøre den ærede Landstingsmand opmærksom paa, at her alene er Tale om § 1.

Bertelsen: Det er ogsaa den, jeg har berørt, idet der staaer „Det Hovet“ o. s. v. . . . eller om der skal tages Hensyn paa nogle Aar tilbage i Tiden, jeg vil tillade mig at foreslaae 15 Aar.

Formanden: Det gjælder dog en anden Paragraph.

Bertelsen: Jeg tænkte paa de Ord

„billigt Bederlag“. Jeg veed ikke, om det skal beregnes efter det Aar, som Afløsningen finder Sted, eller nogle Aar tilbage i Tiden.

Formanden: Jeg turde maaskee gjøre den ærede Landstingsmand opmærksom paa, at § 4 netop omhandler dette Tilfælde, og at dertil er stillet et Forslag fra flere ærede Medlemmer af Thinget, der gaaer ud paa, at der skal tages et saadant Hensyn til Tiden ved Ansættelsen af Værdien af Arbeidet.

Bertelsen: Det var kun det, jeg vilde henstille til Thingets Bedømmelse, om der ikke burde tages Hensyn til nogle Aar tilbage i Tiden.

Formanden: Maaskee den ærede Landstingsmand da vil opsætte sine Bemærkninger, til § 4 kommer for.

Blechingberg: Endsfjendt jeg med de Talere, som hidtil have yttret sig i nærværende Sag, maa være ganske enig i, at det fortjener den modneste Overveelse, hvorvidt man kan ansee sig berettiget til gennem Lovgivningen at gribe ind i bestaaende Contractsforhold, saa har jeg dog efter min bedste Overbeviisning ikke kunnet komme til noget andet Resultat, end at slutte mig til § 1 i Udkastet. Jeg skjønner ikke rettere, end at ikke blot de nationaløkonomiske Hensyn, men at ogsaa den sløvende og demoraliserende Indvirkning, som det er almindelig erkjendt, at Hovet har, maa berettigede og opfordre Staten til at stride ind i Ordningen af saadanne Forhold. Dog, der ligger en anden Betragtning nærmere, og den har især været det bestemmende for mig, det er den Forsætning, som Danmark har faaet, det er den Valgløve, hvorpaa denne Forsætning hviler. Jeg anseer det nemlig efter denne Forsætnings Bessaffenhed for at være en Betragtning af den aller alvorligste Natur, at der paa enhver Maade bør virkes til ved almindelige Foranstaltninger at fremme Oplysning, Dygtighed og Modenhed hos Folket i det Hele og navnlig hos Landalmuen, og naar man altsaa maa antage Hovet for at frembyde en væsentlig Hindring i den Henseende, saa troer jeg, at der af Forsætningen fremgaaer den kraftigste Grund til at stride ind fra Lovgivningens Side til at afløse Hovet. — Det synes mig, at det nytter ikke at man